

Wrocław, 2 lipca 2021 r.

prof. dr hab. Jakub Stankiewicz
Akademia Muzyczna we Wrocławiu

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ magistra Łukasza OLEJARCZYKA

Zlecniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie, pismo z dnia 17.06.2020 roku, zlecenie podjęte na podstawie art. 14 ust. 2 pkt. 2 **Ustawy z dnia 14.03.2003 roku** o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, w związku z artykułem 179 ust. 1 ustawy z dnia 3 lipca 2018 roku *Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o Szkolnictwie Wyższym i nauce.*

Dotyczy:

- Uchwały Rady Wydziału Reżyserii Dźwięku Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Nr 33 z dnia 11.04.2018 roku w sprawie wszczęcia przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej – reżyseria dźwięku, na wniosek Pana magistra Łukasza Olejarczyka.
- Uchwały Rady Wydziału Reżyserii Dźwięku Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Nr 34 z dnia 11.04.2018 roku w sprawie wyznaczenia promotora w osobie p. doktora habilitowanego Jarosława Regulskiego, prof. UMFC.
- Uchwały Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, Nr 5/17/06/2020 z dnia 17.06.2020 roku w sprawie

wyznaczenia mojej osoby jako recenzenta w przewodzie doktorskim p. magistra Łukasza Olejarczyka.

Na posiedzeniu Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie w dniu 17.06.2020 roku, w związku ze złożoną opinią promotora w sprawie rozprawy doktorskiej p. mgra Łukasza Olejarczyka, odbyło się głosowanie dotyczące uchwały w sprawie wyznaczenia w przewodzie doktorskim recenzenta - w postaci mojej osoby:

Liczba uprawnionych członków Rady	44
Obecnych uprawnionych członków Rady	35
Głosów ważnych	35
Głosów "za"	35
Głosów "przeciw"	2
Głosów wstrzymujących się	1
Głosów nieważnych	0

W świetle **Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki** (Dz.U 2016, poz. 882, z późniejszymi zmianami), Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora, w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej - reżyseria dźwięku.

Do nadesłanego pisma przewodniego, podpisanego przez p. profesora doktora habilitowanego Pawła Łukaszewskiego, Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, datowanego 17 czerwca 2020 roku, informującego o powierzeniu mi obowiązków recenzenta pracy doktorskiej Pana magistra **Łukasza Olejarczyka**, została dołączona dokumentacja oraz jeden egzemplarz pracy doktorskiej w formie książkowej wraz z dziełem w postaci płyty CD.

PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE DOKTORANTA

Pan magister Łukasz Olejarczyk od wielu lat jest jednym z czołowych polskich reżyserów dźwięku. Dyplom magistra sztuki otrzymał na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Zielonogórskiego, na kierunku *Edukacja Artystyczna w zakresie Sztuki Muzycznej*. Komponował muzykę teatralną i filmową. W latach 2016 - 2017 odbywał staż artystyczny na Wydziale Reżyserii Dźwięku Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie. Od 2009 roku jest ściśle związany ze studiem nagrań Republica w Lubrzy, w którym pełnił funkcję głównego realizatora dźwięku. Podczas swojej kariery zrealizował ponad pięćdziesiąt płyt polskich i zagranicznych artystów takich jak: *Katarzyna Groniec, Dejan Terezic, Marek Napiórkowski, Krzysztof Kiliański, Piotr Wojtasik, Artur Lesicki, Czesław Mozil, Adam Bałdych, Anita Lipnicka, Kazik Staszewski, Sławek Jaskułke, Kayo Nishimizu, Mela Koteluk, Anna Wyszconi, Krzysztof Urbański i Piotr Baron*.

Doktorant podkreśla swoją fascynację muzyką jazzową - zwłaszcza tworzoną w idiomie akustycznym. Jego doświadczenie w komponowaniu muzyki teatralnej i filmowej pozwala mu na zrozumienie wszystkich aspektów artystycznych podczas sesji nagraniowych i szybkie znalezienie wspólnego, twórczego języka z artystami, których sesje nagraniowe dane jest mu realizować.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Na pracę doktorską Pana magistra Łukasza Olejarczyka pod tytułem:

***“Współtworzenie brzmienia fonogramu w procesie rejestracji jazzu
współczesnego”***

składa się dzieło artystyczne zarejestrowane na płycie CD wraz z opisem.

OCENA DZIEŁA ZAREJESTROWANEGO NA PŁYCCIE CD

Płyta CD zawierająca nagrania projektu muzycznego: ***Movements*** została nagrana w Studiu Republica w Lubrzy w lutym 2020 roku.

obsada:

Tomasz Wendt - saksofon tenorowy, kompozycje

Robert Jarmużek – fortepian

Grzegorz Piasecki – kontrabas

Wojciech Buliński – perkusja

Reżyserem dźwięku jest doktorant, p. mgr Łukasz Olejarczyk. Mix i mastering jest także jego autorstwa.

Na płycie znalazły się cztery części (movements), które składają się na spójne od strony artystycznej dzieło Tomasza Wendta - jednego z najlepszych polskich saksofonistów jazzowych młodego pokolenia. Daje się on także poznać jako bardzo ciekawy kompozytor. Można tu zauważyć daleką inspirację płytą niedawno zmarłego Chicka Corea’i “Three Quartets” z 1981 roku. Nie mniej jednak od strony artystycznej jest to w mojej opinii dzieło wybitne, co jest zasługą kompozytora grającego na

saksofonie, muzyków grających w sekcji rytmicznej a także - co nie mniej istotne - reżysera dźwięku. Płyta została nagrana na bardzo wysokim poziomie zarówno technicznym jak i artystycznym, a wpływ reżysera dźwięku na efekt końcowy wydaje się być niebagatelny. Wysoka kultura brzmienia, interesujące plany dźwiękowe, a także umiejętne i oszczędne korzystanie z możliwości technicznych studia, po to, by jak najwierniej zarejestrować materiał - te wszystkie elementy składają się na sukces brzmieniowy tego fonogramu. Z mojego doświadczenia, jako czynnie nagrywającego muzyka wynika następująca obserwacja: w dzisiejszych czasach rola reżysera dźwięku jest bardzo istotna nie tylko w kontekście zarejestrowania materiału dźwiękowego, ale na wszystkich etapach jego powstania. Reżyser dźwięku potrafi pozytywnie wpłynąć na atmosferę w studiu nagraniowym, przyczyniając się do tego, by proces twórczy przebiegał możliwie gładko, mimo towarzyszących sesji nagraniowej emocji. Bo czymże jest muzyka? To przecież przekaz emocji płynący od artystów w kierunku publiczności, bezpośrednio podczas koncertu i za pośrednictwem - dziś komputera a kiedyś taśmy magnetycznej - w studio nagraniowym. Pan magister Łukasz Olejarczyk wywiązał się ze swojej roli znakomicie, czego dowodem jest efekt końcowy.

OCENA OPISU DZIEŁA

Opis dzieła składa się z trzech głównych rozdziałów. Po wprowadzeniu, w którym autor szkicuje cel pracy i definiuje problemy badawcze, w części pierwszej doktorant zwraca swoją uwagę na ogólną charakterystykę elementów reżyserii dźwięku w procesie tworzenia fonogramu. Moją uwagę zwrócił bardzo ciekawy rys historyczny dotyczący mechanicznej rejestracji dźwięku oraz opis narzędzi używanych w procesie jego rejestracji.

Rozdział drugi to dywagacje autora na temat norm brzmieniowych oraz wykorzystywanych technik rejestracji dźwięku w nagraniach muzyki jazzowej. Również w tym zakresie daje się wyczuć fascynację autora historią fonografii. Bardzo interesujący jest podrozdział dotyczący twórczości Rudy'ego Van Geldera, który ustalił swego rodzaju kanon brzmieniowy, do którego odnoszą się dziś w większym lub mniejszym stopniu wszyscy muzycy jazzowi.

Rozdział trzeci poświęcony jest analizie autorskiego fonogramu. Zostały w nim przedstawione założenia i charakterystyka sesji nagraniowej, instrumentarium i skład zespołu, opisane zostały urządzenia znajdujące się w studiu nagraniowym Republica w Lubrzy. Moją uwagę zwraca podrozdział odnoszący się do analizy kompozycji, w którym doktorant w sposób kompetentny, klarowny i przystępny analizuje od strony formalnej kompozycje Tomasza Wendta. Ciekawe są również rozważania autora nad rolą pomieszczenia i sposobami mikrofonizacji w procesie kreowania przestrzeni dźwiękowej dzieła muzycznego. W dalszej części autor opisuje kwartet Tomasza Wendta jako podstawy brzmienia fonogramu a także opisuje zależności brzmieniowe nagrań, dokonywanych we wspólnym pomieszczeniu w przeciwieństwie do nagrań wykonywanych w separacji - w osobnych pomieszczeniach. Ostatnia część tego rozdziału poświęcona jest znaczeniu procesu zgrania i masteringu.

Pracę wieńczy podsumowanie, załączniki w postaci materiałów nutowych, interesująca i obszerna bibliografia oraz opis fonogramu.

Praca doktorska została przygotowana w sposób bardzo staranny - również od strony edytorskiej. Napisana jest językiem wartkim i przejrzystym. Opis zagadnienia współtworzenia brzmienia fonogramu w procesie rejestracji jazzu współczesnego to bardzo ciekawe kompendium wiedzy i z pewnością stanie się wartościową pozycją w bibliografii badaczy, którzy będą zajmować się tym tematem w przyszłości. Chciałbym w tym miejscu zarekomendować wydawnictwu Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina rozważenie publikacji tej pracy, aby mogła ona dotrzeć do szerszego kręgu odbiorców, ze względu na jej wysoką wartość artystyczną, dydaktyczną a także kulturotwórczą.

KONKLUZJA

Na podstawie analizy materiałów dotyczących dorobku twórczego p. magistra Łukasza Olejarczyka, przedstawionego tu dzieła oraz jego opisu, stwierdzam, że wszystkie składowe zasługują na wysoką ocenę. Doktorant jest bardzo dobrym reżyserem dźwięku, umiejętnie współpracującym z nagrywającymi muzykami tak, aby efekt końcowy, w postaci dzieła fonograficznego stał na jak najwyższym poziomie artystycznym. Pan magister Łukasz Olejarczyk konsekwentnie poszerza swoje zainteresowania artystyczne stylistyczne i techniczne. Przedstawiona płyta jest wybitną pozycją fonograficzną a opis dzieła fachowy i kompetentny. W związku z powyższym spełnione zostały wymogi określone w Ustawie z dnia 14 marca 2003 roku, art. 13 ust. 1.

Pracę doktorską magistra Łukasza Olejarczyka przyjmuję.

Jakub Stankiewicz

.....
prof. dr hab. Jakub Stankiewicz